

## A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 fr. — kr.  |
| Fél évre . . . . .           | 3 fr. — kr.  |
| Negyed évre . . . . .        | 1 fr. 50 kr. |
| Egyes szám ára . . . . .     | 6 fr.        |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 fr. — kr.  |

Ezen lap megjelenik  
hetenként kétszer:  
vasárnap és csütörtökön.

## SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.  
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

## SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

## KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségeken, az előfizetések, hirdetmények, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

## Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként megjelenő nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 fr. — kr.  |
| Fél évre . . . . .           | 3 fr. — kr.  |
| Negyed évre . . . . .        | 1 fr. 50 kr. |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 fr. — kr.  |

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt és Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

## A vármegyék monographiája és az ezredéves ünnepély.

A „Pesti Hirlap” nem régiben írja, a történelmi társulat kebelében jelenleg azzal az eszmével foglalkoznak, hogy az ország ezredéves ünnepélyére az országnak lehetőleg minden megyéje irassa meg monographiáját s azt a megyék saját költségükön adnák ki. Hogy pedig a történetírók annál nagyobb versenyre serkentve legyenek, az intézők oda kívánják terelni a dolgot, hogy a megírandó megyei monographiák közül három legjelesebbnek ismert munka az akadémia alapítványából egy-egy ezer forintot tiszteletdíjban részestüljön. A mozgalom célja — mint az idézett lap írja — Magyarország teljes történetének összeállításához az ország különböző alkatrészeinek anyagát egybegyűjteni.

Az eszme annyira magasztos, hogy egyetlen vármegye, sőt nagyobhacska város sem lehet, mely ennek kivételét a legnagyobb áldozattal is keresztül vinni hajlandó ne volna.

Az ok, hogy Magyarország teljes történetéhez anyagot szolgáltatassunk, oly szent és annyira mellőzhetetlen, hogy a legfukarabb kezek, a legzöbböbbnek látszó érdekek sem engedik meg és türik el, hogy ennek keresztülvitele, habár rövid időre is, elhalasztassák.

A cél, mely ez által elértetik, elenyészeti az áldozatokat, melyek árán megvásároltatott: tisztázza multunkat a világ előtt, hol nemcsak az idegenek, hanem némely honfitársaink is másképen

tűntettek fel, mint valóban voltunk és vagyunk.

Különösen fontos pedig az ügy a székely vármegyékre nézve.

Hunfalvi Pál, nagy hírben szenvedő tudósunk, egész nyelvészeti készséggel igyekezik bebizonyítani, hogy éppen olyan telepítvényesek vagyunk mi székelyek, mint a szász atyafiak. Csűrész-csavarással, szomagyarázatok és időtlen következtetésekkel igyekezik a székelység származását máshonnan lehozni, mint a hogy azt egy történésznek tennie kell.

Igaz ugyan, hogy Szabó Károly jeles történészünk, ki már évek óta foglalkozik a székely nemzet történelmének megírásával, s éppen azért egyedül állítható fel e kérdésben illetékes tekintély gyanánt, igen szépen verte vissza Hunfalvi okoskodásait; de történelmi bizonyítékok elegendő mennyiségben neki sem állottak rendelkezésére.

A vármegyék és városok monographiái míg egyfelől a történészt is nyomokra vezethetik, másfelől azok multját és jelenét teljesen megismertetik s tükröként feltűntetik.

A székely vármegyék és városok monographiái ez idő szerint még nincsenek megírva; sőt tudunk vármegyét, melynek gyaníthatólag igen becses és gazdag levéltára sincs még annyira rendezve, hogy abban valamit biztosra megtalálni lehessen.

Ilyen a többi között Csikmegye, melynek régebbi levéltárában csupán az egerek érzik magukat otthon; de emberi lény abban el nem igazodik.

Ez ugyan nem a mi meggyőződésünk, mert csakis a szomszéd vármegyékből bejött és peres ügyeikre nézve adatokat kereső ügyvédek és tudósok hangos panasza és kifakadása után állíthatjuk és állítjuk, hogy a levéltár valóban rendezetlen és különösen a régebbi időre vonatkozó része használhatatlan; legalább jelen állásában teljesen az.

Nem nagy dicsőség ez a vármegyének; de valóban szégyen a levéltárakra nézve, ki évek óta viseli a hivatalt, hordozza a címet, türi, hogy teendőit mások végezzék, maga pedig uradalmi rendezésével tölti az időt.

Nem kételkedünk, hogy az ezelőtt 4 évvel a levéltár rendezésére vállalkozó 2 szakavatott egyén is, kik közül egyik Csikmegye monographiájához a kért adatokat gyűjteni, az akkori főispán által azért lett kerülő szavakkal elutasítva, nehogy ez által a levéltárnak erkölcsi érzülete megsértessék.

Itt van most az idő, midőn minden jelentékenyebb város, minden vármegye az általános mozgalom által legalább erkölcsileg kötelezve van, hogy monographiáját megírassa.

Ismerve Csikmegye közönségének minden szép és jó iránt való nemes érzelmét és hajlamát, nem kételkedünk abban, hogy monographiája megírásának elhatározásában az első közé fog tartozni.

Bárki legyen a felkérendő, vagy esetleg vállalkozó egyéniség, a kívánomnak csak úgy tud megfelelni, ha a megye levéltára s a megyében létező levél- és könyvtárak rendezve vannak s azok az illető egyént adatokkal ellátják.

Mintegy sejtette ezt a szent Ferenc-rend csiksomlyói háza, midőn gazdag és valóban becses könyv- és levéltárát a mult nyáron Glosz Miksa főgymn. tanár szíves és áldozatkész közreműködésével teljesen rendezte.

Még csak a megye levéltára van hátra s a két legfontosabb hely, honnan adatokat meríthetni megkönnyíti az író munkálkodását.

Ezért úgy a monographia megírásának, mint a megyei levéltár rendezésének kérdését és ügyét a t. törvényhatósági bizottsági tagok figyelmébe melegen ajánljuk.

Szerecsen.

## Adóügyi rendelet.

Szapáry Gyula magy. kir. pénzügyminiszter folyó évi 77,760. sz. alatt a következő rendeletet intézte a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz és kir. adófelügyelőkhöz (a fővárosi közigazgatási bizottság és kir. adófelügyelő kivételével), az egyenes adóknak, közvetlenül lerovandó illetékeknek és az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követeléseknek behajtásánál, valamint a fizetési halasztások engedélyezésénél követendő eljárás tárgyában.

A beérkezett jelentések alapján a gazdasági termények árának rendkívüli hanyatlása és az ennek folyamánként bekövetkezett kereskedelmi pangás a földműveléssel foglalkozó hazai gazdaközösséget a gazdasági rendes kiadások és ezek között az állami közterhek pontos lerovásában is ez idő szerint nagyon korlátozzák.

E végből az adózó közönség érdekére való tekintetből elhatároztam, hogy a közadók és az azok természetével bíró állami követelések beszedése és behajtása iránt a közadók kezeléséről szóló 1883. XLIV. t. cz. határozmányainak végrehajtása a további intézkedéséig enyhíthessék, mire nézve a most idézett t. cz. 48. §-ában, illetőleg a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről szóló 1881. XXXIV. t. cz. 43. §-ában foglalt felhatalmazás alapján rendelem:

I. Az egyenes adókat és az ezek mód-

## Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr., s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilttér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltetnek.

jára beszedendő kincstári követeléseket illetőleg:

1. a kis és nagy községek, rendezett tanácsu, szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városok, mint jogi testületek, ugyancsak más adózók ellen a végrehajtás csak akkor alkalmazandó, ha az egy évi előírásnak megfelelő összeget le nem rótták, megjegyeztetvén, hogy az egy évi előírás alatt azon összeg értendő, mely mutatkozik, ha az egyenes adóknak, szőlődezsma-váltási tartozásoknak és vízszabályozási járulékoknak egy évre előírt összegei együtt vétetnek számításba. A földadó egy évi tartozásául azon községekben, melyekben a földadó az új kataszteri munkálatok alapján az 1883. évnél magasabb összegben van kivetve, az 1883. év végeig fennállott kisebb összeg veendő fel, illetve ezen alap szerint számítandó az egy évi földadótartozás.

2. Részletfizetések teljesítése esetén a befizetett összeg a következő sorrendben számolandó el:

- a) a késedelmi kamatok és végrehajtási költség (1883. XLIV. t. cz. 36. §-ának e) pontja);
- b) a hadmentességi díj;
- c) a szőlődezsma-váltási tartozás egy évi összege;
- d) az egyenes adók, és ha e czímen hátrálék is van, az egyévi járandóságnak megfelelő összeg az ez után járó községi pótlékkal együtt;
- e) a vízszabályozási költség egy évi járuléka (1879. évi XXXIV. t. cz. 6. §-ának g) pontja).

3. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a zálogolás alól mindazon tárgyak és jövedelmek, melyek a közadók kezeléséről szóló 1883. XLIV. t. cz. 60. §-a, illetve a birói végrehajtásról szóló 1881. LX. t. cz. 51. §-a a—p) pontjai, továbbá az 1881. LX. t. cz. 52. §-a értelmében végrehajtás alá nem esnek, a zálogolás alól kivételesen, továbbá hogy élő állatok árverés útján csak akkor adassanak el, ha a helyi becsnek megfelelő ár megközelítőleg elératik.

II. A közvetlenül lerovandó bélyeg- és illeték-tartozásokat illetőleg:

1. oly illetékek, melyek az idő előhaladtóságánál fogva az elévülés veszélyének vannak kitéve, multhatatlanul behajtandók és hason eljárás (végrehajtás) alkalmazandó azok ellen is, kik első sorban kötelezve az illetéket lefizetni és ezen kötelezettség teljesítésének elodázása az egyetemlegesség vagy tárgyi kezesség alapján kötelezett harmadik személyre hátránnyal nem járhat;

2. az adás-vevési és ajándékozási jogügyletek után járó illetékek behajtása mindenkor nagyobb szigor alá esvén, azok feltétlenül behajtandók, ellenben az örökösödések után a folyó 1884. évben esedékessé vált illetékek befizetésére nézve — a biztosítás fentartása mellett — méltányos részletfizetések engedélyezhetők, vagy a megelőző évben az engedély az adófelügyelő hatáskörét meghaladja s a beadott felajánlások javaslatára kíséretében a pénzügyminiszteriumhoz felterjesztendők;

3. a régebbi, az 1883. év végéig terjedő időszakból, gégedem, hogy az esetben, kokra négy harmadrésze azonnal lefizet-

letik, a fennmaradt részre nézve fizetési használatról esetre engedélyeztetések.

Az e részben az illetékköteles felek által beadandó folyamodványok felett, a mennyiben a tartozás bélyegilletékre vonatkozik, a kir. adófelügyelő saját hatáskörében határoz és 1885. évi augusztus hó 15-éig fizetési halasztást engedélyezhet. A mennyiben a halasztási kérvény jogilletékre vonatkozik, a fizetési halasztás engedélyezését a pénzügyminiszterium adja meg, mire nézve a kir. adófelügyelő a folyamodványokat saját véleménye kíséretében a pénzügyminiszteriumhoz felterjesztendő.

III. Magától értetik, hogy az eddig egyes adózóknak azok kérelmére adó- vagy illetéktartozásaik, valamint egyéb, a közadók módjára behajtandó kincstári követelések törlesztésére adott fizetési halasztások jelen rendeletem által nem érintetnek.

A jelen rendeletben foglalt intézkedések azonnal érvényre lépnek és az adófelügyelők személyes felelősség terhe alatt szigorúan utasítatnak, hogy teendő intézkedéseikben, illetőleg javaslataikban ezen rendelkezéshez szorosan ragaszkodjanak és a végrehajtásokat a szerint fogantatossásk.

Kelt Budapesten, 1884. évi nov. 9-én.

Gr. Szapáry Gyula s. k.

## Levelezés.

### Háromszékmegye.

Osdola, 1884. december 12.

A tekintetes szerkesztő ur — remélem — szerény kérésemre lesz szíves becses lapjában egy kis helyet engedni, hogy egy jó gróf urnak kegyes adományát feljegyezzem s azt köztudomásra hozzam.

A nemes tettel személyes dícsékvést nem szokott hajhászni a szíves adományozó, sőt midőn jóságos cselekedetet gyakorol, inkább névtelenül teszi azt. Azonban az, ki annak elfogadója és részese, el nem hallgathatja, hanem őszinte háláját és köszönetét tágasabb körben leróni köteles azért is, mert míg ő ezt kötelességből teszi meg, addig a kegyes adakozó ismételtén a jó tett gyakorlására buzdul fel.

Ily adományul örvendeztette meg a terméketlenség és vízár által sújtott szegényi lakosságunkat ezelőtt néhány évvel Nemes János gróf ur, ki 100 frtot adományozott oly czélból, hogy az a hívek nyomasztó anyagi szükségére haszonnal fordíttassék.

S miután községünk meglehetősen nagy népességgel bír s így a kiosztásnál a kevés jutalék miatt hálá és köszönet helyett inkább czívdás merült volna fel: elhatározta előjárásunk a képviselőkkel egyetemlegesen, hogy mivel üdvösebb czélra úgy sem fordíthatja, ezen összeget az iskola-alap tőkéjéhez tételményezi le, olyformán, hogy annak évi kamatjából a szegényebb sorsu tanuló gyermekeknek tankönyv, a szorgalmasabb és jelesebb tanuló gyermekeknek pedig jutalomkönyvek vásároltassanak be.

A letét, mint véleményezve lett, meg is történt, de a kamat nem kezeltetik híven, a mennyiben vesz ugyan a kezelő ur úgy hiányosan évente papir- és írószereket, de tankönyv-beszerzésről — fájdalom! — mind ez ideig szó sem volt, mely határozatlan eljárás az oktatásnál rettenetes hátrányt idéz elő. Ezt azonban, mint kebelbeli dolgot, jelen alkalommal hosszasan forcírozni nem szándékozom; majd lesz alkalom erre is; hanem áttérek a jószívű gróf urra. Hogy háladónkat ily későn rójuk le, annak oka az, hogy mi is későn tudtuk meg. Fogadja tehát köszönetünket a nemes gróf ur most, s kérjük, hogy minket kegyes megemlékezéséből ezután se feledjen ki. Ennek zálogául határozottan meg lehet győződve ő méltósága szegényi népünknek hű ragaszkodásáról, valamint arról is, hogy miután kegyes adományát a legnemesebb czélra fordított, a zsenge gyermekeség ártatlan imája hangzik fel naponta, kérve Isten ő szent felségét, hogy a jóságos cselekedetekben adjon számot követőket, a méltóságos gróf urat pedig a szegény kicsinyek gyámolítására bol-

dog megelégedésben és állandó egészségben sokáig éltesse!

A kezelő urat pedig egész jóindulattal a nyilvánosság előtt is felhívjuk, hogy a jelzett összegnek évi kamatját ne iskolajavítás, tanítófizetés s más eféle apróságokra, hanem kiválóan csak tankönyvek beszerzésére fordítsa több erélyvel és pontossággal a szokottnál.

Bartha Ágoston,  
r. kath. kántor-tanító.

### Irodalom.

Az akadémia jutalomtétellei. A magyar tudományos akadémia által hirdetett jutalomtétel közl. f. december hó 31-én a következők járnak le. Az I. osztályból: A gróf Teleki József-féle 100 aranyos drámai jutalom, melyért ez évben tiszta vigjátékok versenyezhetnek a boházatok mellőzésével. A jutalom 1885. március 19-én — az alapítványt tevő nevenapján — ítéltetik oda. A Farkas-Raskó alapítványból 100 frt jutalom hazafias költeményre, mely lehet himnus, óda, elégia, dal, ballada, beszélyke, tanköltemény vagy satira. — A jutalom csak önálló becsü műnek adatik ki. A Lukács Krisztina alapítványból 1000 frt e kérdésre: „A magyar nyelv egész életében (a régi és új irodalomban és a nép nyelvében) hogyan szerepelnek a mondat határozó részei.” A Fekesházy alapítványból 500 frt a nem magyarok számára, a hazában divatozó bármely nyelven (a magyaron kívül) írt, a magyar nyelv és irodalom megismertetésére rendelt és az 1881—1884. évközben nyomtatásban megjelent tan-, kézi- vagy olvasókönyv számára. A II. osztályból: A Gorove alapítványból 100 arany (A magyarországi iskolák története és a magyarországi ifjak külföldi iskolázása a XVII. században); az Oliványi-alapítványból 600 frt (A magyarországi Pálos-rend története a mohácsi vészig); Fraknói Vilmos adományából 100 arany (Egy magyarországi kaib. főpapnak, ki hazánk politikai eseményeire is jelentékenyebb befolyást gyakorolt, életrajza); a Fáy-alapítványból 3000 frt (A polgári törvénykönyvbe és ezzel kapcsolatos törvényekbe felveendő intézkedések a földbirtokos-osztály anyagi jólétének érdekében); Lévy Henrik alapítványából 500 frt (A nemzetgazdaság tudománya az utolsó évtized alatt). Végül az 1884-ik akadémiai nagy jutalom (200 arany) és Marczibányi mellékjutalom (50 arany) szintén a II. osztály által az 1878—1884. évközben megjelent s a társadalmi tudományok körébe tartozó legjobb munkáknak fog oda ítéltetni. A pályázó munkák január végeig a főtákarai hivatalba küldendők. A pályaműveknek idegen kézzel, tisztán leírva, bekötve és lapszámozva kell lenni. A lepecsételt jelégis levélben a pályázó valódi neve, polgári állása és lakhelye kiírandó; mert álnév alatt pályázónak a jutalomdíj ki nem adatik.

Tólvgyi Titusz, lapunk jeles munkatársa egy nagybuzbasú társadalmi regényt írt. Címe: „A bugris” s tárgyát a gentry köréből vette. Tólvgyit a politika már több mint egy évtized óta elvonta a szépirodalmi térről, melynek azelőtt egyik legszorgalmasabb és legtehetségesebb művelője volt. Örömmel látjuk, hogy újra visszatér a műszákhöz, megismosodott tehetséggel s élettapasztalatokkal gazdagabban. Tólvgyi ezen új regényében — régiebb, fantasztikus meséjű regényeivel ellenkezőleg — a valódi életet teszi erőteljes vonásokkal, realistikus, de azért mégis költői felfogással. A vidéki gentry rajza megkapó, sok helyütt megdöbbentő képekben tárul elénk. A regény a „Nemzet” tárczájában fog megjelenni.

— Az „Ország-Világ” XXV. füzeté a szokott változatot, érdekes és a mi fő: értékes tartalommal jelent meg. Tartalmából felsoroljuk itt a következőket: 49. s. z. a. m. Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludy Ö. Ferencz-től. (Folyt.) — A magyar zászló. Költemény. Szász Gerő-től. — A csillagokban meg van írva. Az „Ország-Világ” számára írta Sacher Masoch; az eredeti kézirat-

ból fordította Jászni Sándor. (Vége.) — Ujfárvy Károly utazása Páristól Szamarkandig. (Képekkel.) — A sudániak. Bécsi tárcza. Kaposi Bélától. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károly-tól. (Folyt.) — Sirok vára. (Képekkel.) — Nappal bolyongva. Költemény. Fülöp Áron-tól. — Az ő álma. Beszélyke. Paál Árpád-tól. — Liszt Ferenc Bayreuthban. (Képekkel.) — Erzsébet főhercegnő. (Képekkel.) — „Székely tündérszág”. Palágyi Lajos-tól. — A hét története. Sz—ó E-től. — Magyar szépek csarnoka. (Képekkel.) — Tintoretto a leánya ravatalánál. (Képekkel.) — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház, művészet, hymen, gyászrovat, külföldiek, sakk, rejtvények, naptár, hirdetések. 50. s. z. a. m. Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludy Ö. Ferencz-től. — A gyöngy. Rajz. Szabóné Nogáll Jankától. — A galambok. Költemény. Pósa Lajos-tól. — Az emlékező tehetőség. Tanulmány. Juhász Ödön-től. — Kolostorban. (Képekkel.) — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károly-tól. — Petrarcából. Költemény. Radó Antal-tól. — Spanyol románc. (Képekkel.) — Az első tiszteletdíj. Beszélyke. Serédi Jenő-től. — Műtárlat. — Őszi kiállítás (Képekkel.) — Az idej bor. (Képekkel.) — A hét története. Szerkesztőtől. — A kereszties háború és a korabeli kultúra. (Képekkel.) — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház, művészet, hymen, gyászrovat; külföldiek, sakk, rejtvények, naptár, hirdetések. Ismételtén ajánljuk e kitünően szerkesztett, gazdagon illusztrált vállalatot t. olvasóink figyelmébe.

— Vettük a „Gondűz” 13. számát és teljesen meg vagyunk győződve a lap életrevalóságáról, mert ez első évnegyedben megjelent számai közül egyetlen egy sincs, mely tartalmát illetve, fokozatosan nem emelkedett volna, nem csupán a megjelenése alkalmával hirdetett programnak felelt meg a legnagyobb lelkiismeretességgel, hanem a szó teljes értelmében többet adott, mint a mennyit ígért. Hévvél ajánljuk olvasóinknak és figyelmüket mindenkit, hogy mutatószámot hozasson magának, melylyel a kiadó szívesen szolgál. A „Gondűz” megjelent minden vasárnap három sürien nyomtatott íven félírvnyi színes birtékkal.

### Külföldiek.

A kezdivásárhelyi jótékony nőegylet f. hó 13-án egy igen sikerült filaréstelet rendezett. Rendezőkül Nagy Dénesné, gelencei Jancsó Anna urhölgyek és Szacsavay Gyula ur voltak felkérve; azonban Jancsó Anna kisasszony, jóllehet e tisztelet elfogadta, előtünk ismeretlen okokból nem jelent meg; hanem ezen körülmény egyáltalában nem volt ok arra, hogy az estély minden tekintetben ne sikerüljön. Nagy Dénesné urhölgy és Dr. Szacsavay ur ügyes és tapintatos rendezése mellett minden a legjobb sikerrel folyt le. Az estély programját Vajna Károly ur felolvasása nyitá meg „A nevetésről”. E felolvasás szellemesen van írva, de igen sok pikáns részletet tartalmaz, mi miatt tán nem részesült a megérdemelt elismerésben. Ezután Fejér János ur szavalt. Ha a benne levő lelkesültségből többet önthetett volna előadásába, több hatást kelthetett volna; azonban így is szép sikerrel oldá meg feladatát. Sajátoságos véletlenül fogva az ő verse is a nevetésről szolt. Ő is nevetett, a közönség is nevetett s így mindnyájan jól mulattunk. Végül kisorsoltattak a Császár E. k. a. által a helybeli veres kereszt egyelet részére elárusított képek. Ezután táncvizigalom kezdődött s a felvillanyozott ifjuság, vezéreltetve az estély buzgó lovagja által, tánczolt oly hévvél, oly kedvvel, hogy azt hittük, hogy e kedélyes mulatságnak soha sem lesz vége. O. Felülírtettek: Nagy Lajosné 30 kr, Szabó Mózesné 20 kr, Székely Ivánné 10 kr, Bertalan Izák százados 10 kr, Pongrátz Jánosné 30 kr, Jancsó Irma urnő 30 kr, Welnreiter Jánosné 20 kr, Medves Györgyné 10 kr, Császár Mihályné 30 kr, Dr. Pethő József 30 kr, Császár József 30 kr, Nagy Dénes 10 kr, Goetzmann János 30 kr,

Havlin Vilmos m. kir. postatiszt 10 kr, x+y 20 kr, Drágos Elné 30 kr, Dézsi Bálintné 20 kr, Kovács Józsefné 30 kr, Nagy Károly tanító 20 kr, Hosszu Gyula 10 kr, Drágos Aristides 10 kr, Dr. Sinkovits Aurél 10 kr, Kupán Károly 10 kr, Miklós Miklós tiszthelyettes 40 kr, Fejér János keresk. 10 kr, Mihály József keresk. 20 kr, Kovács Károly keresk. 20 kr, Tóth Gyula 10 kr, Benedek őrnagy 90 kr, Demény Ferencz aljegyző 90 kr, Antos József ügyvéd N.-Ajtáról 90 kr, Pfeiffer Nándor 30 kr, N. N. 10 kr, Szöcs Károly 30 kr, Császár Pál 30 kr, Dr. Szacsavay Gyula 1 frt, Nagy Dénesné 1 frt.

— Follért Ferencz nagyszebeni m. kir. postaigazgató Zágrábba helyeztetvén át, helyébe Bene Róbert budapesti posta-aligazgató nevezetett ki.

— Brassó megye alispánja egy átiratban értesíti megyénk alispánját, hogy a magy. királyi belügyminiszter ur ő nagyméltósága f. évi július hó 31-ről 43596—V-a sz. a kelt magas rendelet értelmében a faragatlan, nyers és gömbölyű állapotban levő épület-, mű- és szerszámfák eladása és vétele Brassó megye területén csak azon feltétel alatt lesz jövőre eszközölhető, ha az eladó az eladni szándékolt fenti erdőtermék jogos szerzését a község előjárósága által láttamozott bizonyítványával igazolja. A ki ezen rendelet megszegésével erdőterméket elad vagy vesz, 2 frttól 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel s a mennyiben más erdei kihágás is fogrna feun, egyszersmind az erre rendelt büntetéssel fog büntettetni.

— Tancz Péter erőművész 14 tagból álló társulatával folyó hó 20-án a kezdivásárhelyi tanácsház nagytérképében előadást rendez. Az előtűnik bemutatott bizonyítványok, a megyék legtekintélyesebb tisztviselői s főrangúak által kiállítva, oly elismeréssel beszélnek e társulat kitünő mutatóványairól, hogy mi ezek alapján előgesen is ajánljuk a nagyerőmű közönség pártfogására.

— Postahivatal Osdolán. Felkértünk a következő sorok közlésére: Előre felteszem, hogy a tisztelt olvasók közül többeket meglep ezen hír s egy kis feltűnést fog kelteni főképp az érdekeltek előtt az, hogy a sors irgalmas szeme valahára Osdolára is letekint s nem hagyja az örök kicsinysebben, hanem megszáruva árva ügyünket, részesít azon keves elismerésben, melyet a magunk egy-szerűségében tán mi is megérdemlünk. Postára biza, még pedig lovas posta-állomásra méltatta a magas m. kir. postaigazgatóság szerény községünket s ez ma már többé nem hír, hanem egészen megtestesült való. Csak azt nem tudjuk még, — ugy-e, tisztelt olvasó barátom, felteszed e kérdést? — hogy hát ki a postamester. Légy egy kis türellemmel, barátom, s ne siesd el tudakozódással a fő tudnivalót. Hisz nézetem szerint mintegy kételkedve a dolog valóságában, azt puhatolhatnád első sorban, hogy hát csakugyan van-e komolyan Osdolára postahivatal tervezve, s csak azután tudakozódhatnál a leendő postás kiléte felől. S ha van, a mi — mint fennebb mondtam — való is, helyesebben első helyen kérdezhetted volna azt, hogy mint legközelebb érdekli községit ügyről, mit tud erről a lakosság (kivéve két embert)? A magas postaigazgatóság megtette jóindulatú intézkedését s — mint később tudomására jöttünk — ki is hirdette hivatalos lapban a pályázatot ezen állomásra. Amde a szegény érdekelt nép, mely a mindennapi nyomasztó gondok- és bajokban meggyörnyedve éli szomorú napjait, hivatalos lapot nem olvas, ő nem politizál; elég neki a mindennapi nyomorral küzdeni. Hanem azon községit közeg, ki az efélet kezeli, szent kötelességből is tudomására hozhatta volna ez ügyet azon népnek, a melyért ezen intézkedés tétetett. Ez nem lehet egyesek érdeke, nem privát-, hanem testületi ügy. Más, bármily lesújtó dolgok emelt hangon tétetnek közé egész unalomig az imaház előtt, és az, a mi a mindennapi szorongást egy kissé feledtetné az emberekben, elméltöztetik? Én úgy tudom s úgy is kell lenni, tisztelt olvasó barátom, hogy az előjáró van a népert és nem megfordítva. Ez alatt azt értem, hogy az előjáró van hivatala mind azon kötelességek teljesítésére, melyek néha

fanyarok és csipősek, de vannak viszont olyan köznyívek, melyeket ha népünkkel tudatunk, meglegedésére szolgálnak; felkelti benne a nemes bizalmat s nem szemléli mint hideg rémet, hanem mint jóakaró vezetőt tekinti és jöltető atyáknak tiszteli, szereti és becsüli előjáróját. Most már te is enged meg, kedves olvasó barátom, valamint tőled is kérdeznem. Vajon nem helyesebb-e úgy eljárni s nem több kedvességet és bizalmat lehet-e elővárásolni azáltal, ha az eféle első rendű dolgokat mintegy megörvendeztetéssel jöleleve köztudomásra hozzák, mint fokozni ily furfangos eljárások által a már is túlfokra hágott bizalmatlanságot? És most felelek előbb tett korai kérdésedre, kedves olvasóni. Bizonyos lehetsz abban, hogy legkésőbb 8 nap alatt látni fogjuk az új postamestert Osolán, hanem hogy ki lesz, azzal most sem szolgálhatok. Színte merem hinni, hogy már kikovácsolták ott fenn az újdonsült postást. Majd meglátjuk. Végül még azon szerény véleményít vagyok bátor kockázthatni, hogy en is szerencsésnek mondom az ily pályázatot, mert míg mások előtt el van titkolva a folyamodási idő kezdete és lejárta, addig a szemes játszó várja a bank behuzását, azaz: a kinevezést, s illő poszturába vágva magát, beállt a postás ur is, mint gr. Gvadányi salonjába a régi táblabíró s akkor meglátod és megtudod te is, kedves olvasó barátom, kilitét. Egy véglegesített honvéd.

— **A női szépségek párisi kiállítását** megint kétséssé teszi az a cseppet sem szép pörpatvar, mely a szépek táborában kitört. Egyes bírakat nem akarnak elfogadni, különösen egyet nem, a kiről azt tartják, hogy beteges előszeretettel viselkedik a — pisze orruak iránt. Az arczképek jóvedelméből is részt követelnek a kiállítandó szépek s azt is kívánják, hogy a versenyzők mind egyformán öltözzenek: nyakig érő tehér ruhába hollandi köténnyel. Természetesen a kevésbé vagyonos hölgyek tartanak attól, hogy fényes öltözékeikkel hátra szorítják őket a gazdagok. — Ugy látszik, hogy a bírálóknak sok bajuk lesz még ezenül is s a vállalkozók már a kiállítás előtt megbánják tervüket.

— **Érdekes fogadások.** Az északamerikai Egyesült Államokban igen különös fogadásokat tesznek az emberek minden nagyobb választás előtt. Fogadnak készpénzbe, italokban, vagy pedig arra kötelezi magát a vesztes fél, hogy a nyertőt talyigán viszi végig a városban, vagy haját és szakálát hónapig nem vágatja le. A legeredetibb fogadások közül való az is, melyet John Mulikinné asszony, egy dúsagdag bostoni hölgy veszített el, ki egy uri emberrel 50 dollárba fogadott 300 ellen, hogy Cleveland 10,000 szótöbbséggel fog győzni New-York államában. A hölgy arra kötelezte magát, hogy ha elveszti a fogadást, diót árul az utcán mindaddig, míg az 50 dollár meg nem keresi. Mulikinné asszony veszteséssé lett s beváltotta ígérteit; reggel 8 órától estéli 9-ig diót árult egy bódében, a város legelénkebb piacán, s mivel a kormányzó, a polgármester s minden előkelő ismerőse nagy mennyiségben vásárolta portékáját, bevétele 112 dollárra rugott — a bostoni szegények nagy öröme.

— **Máthé és Rátz** brassói kereskedőnek lapunk mai számában levő hirdetését ajánljuk olvasó közönségünk figyelmébe.

— **A „gyergyói első takarékpénztár”** részvénytársaság kimutatása 1884. november havi üzletforgalmáról. Bevétel: Betét, 29 tétel 21409 fnt 60 kr. Visszafizetett váltó 31908 fnt. Visszafizetett kötvény 32499 fnt. Visszafizetett előleg 25 fnt. Befizetett kamat 2366 fnt 38 kr. Befizetett illeték 1182 fnt 85 kr. Betéti könyvecske 1 fnt 20 kr. Késedelmi kamatok 2 fnt 19 kr. Intézeti váltókra felvett kölcsön 13500 fnt. Bélyegilleték 13 kr. Különféle 180 fnt 30 kr. Ideiglenesen felvett kölcsön 3500 fnt. Összesen 106569 fnt 65 kr. Pénztárkészlet áthozatal 1884. október 31-ről 10486 fnt 15 kr. Főösszeg 117055 fnt 80 kr. — **Kiadás:** Visszafizetett betét és tőkésített kamat 22 tétel alatt 10841 fnt 9 kr. Visszafizetett betét és tőkésített kamat folyó kamata 99 fnt 64 kr. Kölcsön adatott váltóra 46127 fnt 50 kr. Kölcsön adatott kötvényre 42959 fnt. Kölcsön adatott előlegre 25 fnt. Tisztviselők és szolgáló fizetése 1884. november havára 170

fnt 83 kr. Hetibiztosok napdíjai 40 fnt. Visszaváltókra felvett kölcsön beváltás 3200 fnt. Intézeti váltókra felvett kölcsön beváltás 4500 fnt. Felvett kölcsönök után előre fizetett kamat 254 fnt 92 kr. Üzleti költség 57 fnt 87 kr. Ideiglenesen felvett kölcsön beváltás 1500 fnt. Összesen 109775 fnt 85 kr. Pénztármaradvány 1885. november 30-án 7279 fnt 95 kr. Főösszeg 117055 fnt 80 kr. A „gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnökségétől. Gyergyó-Szentmiklóson, 1884. december 1-én. Merza Kristóf elnök. Juhász Károly titkár.

## KÖZGAZDASÁG.

### Miképen lehet nagy és szép gyümölcsöt termesztetni.

Minél nagyobb valamely gyümölcs, annál nagyobb piaci értéke van. A magas törzsű fáknaál azonban csak olyan módokat alkalmazhatunk a nagyobbitásra könnyen, melyek minden gyümölcsnek egyenlően javára válnak, minélfogva ezeknél a fáknaál a gyümölcs nagyságára kevesebb befolyást gyakorolhatunk ugyan, de azért az eredmény mégis figyelemre méltó, úgy, hogy a fíradtságot mindig megtudalmazza. A magas törzsű fáknaál a minél nagyobb gyümölcs-termesztésre hatással van mindaz, a mivel a fának vegetációját erősítjük és elősegítjük; mindaz, a mitől a fa bujábbban hajt, a gyümölcsöt is nagyobbítja. A gyümölcs-nagyobbitás egyik igen egyszerű és könnyen alkalmazható módja az, ha a gyümölcsfákat 20 öntöző kanna viz és 2 kanna istálló-trágya keverékéből álló folyadékkal öntözzük. Ezt az öntözést egy ideig minden 14 nap alatt, 3—4 héttel a gyümölcs leszedése előtt minden 8 nap alatt végezzük.

Igen fontos kérdés azonban az, miképp történjek az öntözés, hogy a víz tényleg a gyökerekhez jusson? Egy gyakorlott kertész erre vonatkozólag a következő tanácsot adja: Ássunk minden fatörzstől 2 méternyire két ellenkező oldalon 2—3 láb mély és 1 láb átmérőjű gödröket. Ezekbe a gödrökhöz öntsük a trágyalével kevert vizet egymásután úgy, hogy leszivároghasson. Hogy a gödöröszt csak egyszer kelljen végezni, az első megtöltés után deszkával fódjük be, hogy a folyadéknak leszivárgása után újra megtölthessük. Az említett kertész tapasztalásból állítja, hogy ennél jobb szert nem ismer. Másodszorban a fák ifjítása ajánlható. Tudvalevő, hogy a fiatal fák rendszeren nagyobb gyümölcsöt hoznak, mint a vénék. Az ifjítás az öreg ágak visszametszése által történik és az így kezelt fák vén korukban is szép nagy gyümölcsöt teremnek. Egyes gyümölcsfajok, melynek különösen a téli arany-parmén, a nagy renette, a Napoleon vajonc-körte stb., megkívánják, hogy minden 8—10 évben visszametszessenek. Egyes helyeken a cseresnyefákat is szokták visszanyesni, különösen ott, a hol a fákat nemesisítés nélkül nevelték. A visszanyesés rendszeren télen történik, de ha nem nagy mértékben akarjuk a fákat visszanyesni, június végén vagy július elején is végezhetjük ezt a munkát. A téli nyesés mindenesetre előnyösebb. Az említett eljárást nem csak a magas, hanem az alacsony törzsű fáknaál is alkalmazhatjuk azaz a különbséggel természetesen, hogy kevesebb vizet veszünk igénybe, és pedig 22 kanna helyett csak 10 kannát minden egyes fának megöntözéséhez.

Törpe- és redélyfáknaál ezéunkat azáltal is elérhetjük, ha a fákat minden este megöntözzük. Ezt az öntözést akkor sem kellene elmulasztani, mikor eső van kilátásban, mert hogy a nedves levegő a gyümölcs fejlődésére mily kedvező hatással van, abból is kitünik, hogy a téli és őszi kórtek a harmatos éjjelek beálltával fejlődnek legjobban.

Végül még a gyümölcs-ritkítás is ajánlható, de csak abban az esetben, ha 3—4 gyümölcs van egy rakáson. Bizonyos, hogy a gyümölcskedvelőnek nehezebbre esik, a gyümölcsöt megritkítani s azért ezt a szert csak akkor kell igénybe venni, ha az előbb említetteket alkalmazni elmulasztottuk és akkor is úgy, hogy a ritkítás ne történjek egyszerre. — Egyik részét a gyümölcsnek ju-

nus közepén, a másikat július közepén szedjük ki.

**Malaczkok teletetése.** Az október 1-je után ellett malaczkoknak gondos és értelmes ápolásra van szükségük, ha azt akarjuk, hogy a télen át kellően fejlődjenek, különösen ott, hol sok sertést tartanak, minél fogva legtanácsosabb ősszel minél több malaczkot eladni. Ott, hol csak egy-két sertést tartanak, s a konyha hulladékaival etetik, a késői malaczkokat könnyebben átteleltetik, mint azok, a kik a sertéstenyésztéssel nagyban foglalkoznak. A fiatal malaczkokat tejjel, zsíros moslékkal, kenyérral vagy főtt burgonyával kell tartani, ami egy-két malacz részére a konyhából is könnyen kikerül. De bámmivel etessék is a malaczkokat, bőven kell nekik a táplálékot nyújtani, és pedig annyit, a mennyit elfogyasztanak s a mellett természetesen jó, kényelmes, száraz fekvőhelyről is kell gondoskodni, a hol minél kevesebb háborgatásnak vannak kitéve. A malaczkok részben téli álmat alusznak. Minél többet alusznak, annál jobb úgy a gazdára, mint rájuk nézve. Jól áttelelt malaczkok a következő tavaszon és nyáron a fűre kibocsátva, szemlátomást fejlődnek. A legjobb húst is azok a sertések adják, melyek a hizlalás előtti télen is jó tartásban részesültek.

### 27-ik közlemény

a br. Szentkereszty Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdi-Vásárhely városi és vidéki kórház részreterettszives adatakról.

Simon Antalné és Mihály Antalné gyűjtése Polyánból:

Szántó Ferencz, Simon István, Lázár Gábor és neje, Tréfan Máté, Kovács Agnes, Tréfan Dávid 10—10 kr. Király Ferenczné, Szalló János, Solnai János 20—20 kr. Zonda Tamás 14 kr. Pál Antal 8 kr. Vizi Mihály, Szöcs Rózsa, Bandi Péter (Mihály fia), Bandi Jánosné, Bandi András, Gál András 4—4 kr. Bandi Ferencz kömves 5 kr. Kosztandin József 2 kr. Király Andrásné, Simon Gergely, Szabó Antal, Boos Dénes, Fülöp Péter 4—4 kupa buza. Mihály Antalné 4 kupa buza. Pál Andrásné 3 kupa buza. Király Andrásné 4 kupa rozs, 4 kupa árpa. Simon Antalné, Mihály Antalné, Szántó Györgyné, Szabó Antal, Gáspár Gergely, Lázár Gáborné, Vargaferencz, Boldizsár Sándor, Bálint, Rettégi György, Tódor Lajos, Zonda Lajosné 4—4 kupa rozs. Drágus Antal, Rettégi Ignác, Gáspár Lázár, ifj. Vizi Gergely, Csutak Pálné 3—3 kupa rozs. Kovács Pál, ifj. Boldizsár István, Csakó Teréz, Pál Dávidné, Pál Antal, Boldizsár Ferencz, Király János, Balog Gáspárné, Csuni Ferencz, Bandi Izra, Gáspár András, id. Balog Menyhárt, Opra Mihály, Puzsi Elek, Máté Dávid, Kádár Lajos, Albert Antal, Opra András, Pál György, Albert Gergely, Kádár József, id. Tódor János, Tódor Márton, Zonda Ádám, Zonda Dávid, Biró Lajos, Zonda Ignác, Bokor Ferencz, Perczel Lajosné, Opra Ferencz, Tuzson István, Vinkler Ignác, Gáspár Ferencz, id. Kosztandin Mihály, László Mihály, Baricz Józsefné, Györkovács Gergely, ifj. Zonda Gergely, Voloncs Gergely, Csutak András, Bögözi Péter, Bögözi Mihály, Rettégi Lázár, id. Boldizsár Lajos, Gáspár Áron, Bandi Gergely, Bandi Mihály 2—2 kupa rozs. Bagoly Ferencz, Kovács Ignác, Zonda Istvánné, Pál Albert, Tuzson György, Boldizsár Dávid, Szántó Andrásné, Paizs Boldizsár, Balog Mózes, Opra Mihály, Albert Simon, Biró Mihály, id. Kovács Gergelyné, Király István, Balog Ádám, Bálint István, Fekete Ferencz, Szabó Mihály, Simon Ádámné, Sándor Antal, Török Ignác, Opra István, Zonda Pál, Szöcs Lukács, Bartos Dávid, Pál Jakab, ifj. Domokos Antal, ifj. Domokos Ferencz, Pál Antal, Pál Ferencz, Tuzson Gergely, Domokos Gergely, Vizi Ferencz, Domokos Mihály, Gáspár Gergely, Boldizsár Sándor, László Ferencz (alsó), Gáspár Mihály, Daragus Lajos, Gáspár Sámuel, László András, Bagoly Imre, Tréfan Elek 1—1 kupa rozs. Kovács Elek esperes 8 kupa rozs. Tuzson Mihály 6 kupa rozs. Albert József 4 kupa törökbuza. Ifj. Tódor János 3 kupa törökbuza. Ifj. Vizi József, Vizi Ádám, Balog Boldizsár 2—2 kupa tengeri. Tréfan József, Bálint Mihály, Albert György, Bidiga András, Csavar Áron, Kovács Mihály 1—1 kupa törökbuza. Simon Antalné, Mihály Antalné, Simon Gergely, Bagoly István, Rettégi János, Mihály János, Karda Imre, Boldizsár Sándor, ifj. Zonda Jánosné, Csutak István (Jánosé) 4—4 kupa árpa. Zonda Dávid 1, Boldizsár István 2, Tuzson Mihály 3, Vizi József 3, Vizi András 2, Kovács Simon 1,

Domokos Ferencz 2, Opra Mihály barangozó 1, Boldizsár Máté 3, Boldizsár Dávid 1, Fülöp Pál 2, Fülöp István 2, Fülöp András 2, Rettégi Albert 2, Opra Antal 2, Rettégi Albert 2, Opra Antal 2, Rettégi Lajos 2, Rettégi Sándor 3, Sipos György 1, Rettégi József 2, Király János 2, László János 2, Boldizsár János 2, Szalló Ferencz 1, Boldizsár Imre 2, Vizi Lajos 1, Szabó József 2, Sipos Pál 1, Borza Antal 2, Zonda Gergely 3, Gáspár Jánosné 1, Gáspár Antal 2, Lázár István 2, Biró András 2, Biró Antal 1, id. Balog Menyhárt 2, László Mihály (felső) 2, László József 2, Opra György 2, Csutak István 3, Daragus Ferencz 2, Csavar József 3, Galló Gyula 2, Albert József 1, Albert Mihály 1, Csűrös Ferencz 1 fél, Máté István 2, Szalló István 2, Ferencz János 1, Pál András 2, Kovács Simon 1, Csutak János 1, Jakab Dávid 2, Szekeres András 2, Gál József 2, Balog Albert 1, Pál Mihály 2, Pál József 3, Perczel István 2, Perczel János 1, Jakab Miklós 2, id. Kovács Gergely 1, id. Csavar András 1, Csavar László 3, id. Király István 1, Bálint István 1, Fekete Lajos 2, Rettégi György 4, ifj. Opra Ferencz 1, Boldizsár Bálint 1 fél, Bokor Józsefné 2, Bokor Ferencz 3, Zonda Kelemen 2, Gáspár János 2, ifj. Vizi István 2, Fekete Mihály 2, Vidra István 1, Török Ferencz 1, Borsó Ferencz 2, Zonda András 2, Biró András 2, Máté Antal 1, Zonda Lajos 2, Zonda Miklós 2, id. Vizi István 2, Zonda Károlyné 1, Tuzson János 2, Opra Mihály 8, Vizi Ferencz 2, Tréfan Andrásné 2, Zonda Ferencz 2, Opra István 1, Zonda Pál 1, Szöcs Lukács 1, Bándi Péter 1, id. Vizi Gergely 2, Török István 2, Kosztandin József 1, Daczó József 1, Török András 1, Domokos János 2, Domokos Antal 2, Hodor András 2, Bándi András 2, Györkovács Mihály 2, Zonda Istvánné 1, Bagoly József 1, Zonda Jakab 1, ifj. Gáspár Antal 2, Voloncs Ádám 2, Csutak András 2, Csutak Ferencz 8, Györkovács Pál 8, Bögözi József 2, Boldizsár Sándor 1, László Ferencz (alsó) 1, Fülöp Gy. 2, Boldizsár L.-né 2, László A. 1, Bagoly I. 1, Zonda G. 8, Opra János (felső) 6, Pál István (felső) 3 kupa árpát. Boldizsár István 2, Bagoly István 2, Szabó Antal 2, Zonda Imre 2, Szabó Lajos 1, Fülöp István 1, Rettégi Lajos 1, Balog Gáspárné 2, Gáspár András 1, Gáspár Lázár 1, Bögözi Lajos 2, Szalló János 1, Balog Mózes 1, László Mihály 1, Opra Mihály 1, Csutak István 2, Máté Dávid 1, Szekeres András 1, Pál Mihály 1, Csavar Simon 1, ifj. Vizi Gergely 1, Fekete Elek 1, Rettégi György 2, Boldizsár Dávid 2, Zonda Dávid 1, Tuzson János 1, Szöcs Ferencz 1, Biró István 1, Gál Istvánné 1, Bérés József 1, ifj. Domokos Ferencz 1, Gáspár Ferencz 1, Zonda Gergely 1, Domokos Ferencz 1, Bögözi József 1, Gáspár Mihály 1, Bagoly Imre 1, Rettégi Lázár 2, Zonda Simon 1 kupa pasulyt. Simon Gergely 2, Tuzson Mihály 1, Domokos Ferencz 2, György János 3, Rettégi Albert 2, Rettégi Ignác 1, Zonda Boldizsár 1, Gáspár Gergely 1, Biró Antal 1, Máté István 1 fél, Biró Mihály 1, Pál Andrásné 1, id. Csavar András 1, Sipos Pál, Fodor Lajos 1, Balog Menyhárt 1, László Mihály 1, Györkovács Gergely 1, Gáspár Áron 1 kupa borsót. Sándor Antal 1, Zonda Ignác 1, Tréfan Dávid 1, Bándi Gergely 1, Bándi Mihály 1, Lőrincz Gergely 1 kupalencsét. Rettégi András, Tuzson Boldizsár, Máté Antal, Gáspár Mihály, Zonda Gergely 1—1 kis kosár zöldség. Puzsi Elek 1, Biró Lajos 1, Zonda Lajos 1, Tuzson Mihály 1, Biró István 1, Vinkler Mózes 1, Hodor András 1, id. Konstantin Mihály 1, Fülöp Péter 2, Rettégi Lázár 1 korszoru hagyomány. Zsidó Jánosné 2, Opra Mihály 2, Pál Antal 2, Tuzson Györgyné 4, Kádár József 2, Csavar Áron 2, Rettégi György 4, Boldizsár Bálint 2, Bokor Józsefné 2, Vidra István 1, id. Vizi István 1, Zonda Jánosné 2, Opra István 2, Bandi Ábrahám 1, Bándi András 2, Boldizsár István 4, Zonda Gergely 2, Zonda Simon 2 tojást. Bögözi Lajos 1, Csűrös Ferencz 1, Máté István 1, Ferencz János 1, Opra András 1, Opra Mihály 1, Pál György 1, Fekete István 1, Péter Márton 1, Sipos Pál 1, Csutak István 1, Domokos János 1, Vinkler Áron 1, Pál István 1, Lőrincz Gergely 1 kupa gyümölcsöt.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K.-Vásárhely, 1884. nov. 25.

**Szöcs József m. p.**

polgármester, a kórházi igazgatója.

**Kovács István m. p.**  
a kórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Möricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.  
December 16-án.

|                                        |        |
|----------------------------------------|--------|
| Magyar aranyjáradék 6%                 | 123.75 |
| Magyar aranyjáradék 4%                 | 95.70  |
| Magy. papíráradék 5%                   | 90.80  |
| Magyar vasúti kölcsön                  | 145.—  |
| M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.  | 97.75  |
| M. keleti vasúti államköt. II. kibocs. | 119.—  |
| M. keleti vasúti államköt. III.        | 105.75 |

|                                               |        |
|-----------------------------------------------|--------|
| Magyar földterhermentesítési kötvény 175.—    | 175.—  |
| M. földterhermentesít. kötv. záradékkal 100.— | 100.—  |
| Temes-bánati földterher. kötvény 100.50       | 100.50 |
| Temes-bánati földt. kötv. záradékkal 100.—    | 100.—  |
| Erdélyi földterhermentesítési kötvény 101.—   | 101.—  |
| Horvát-szlavon földterherment. kötv. 100.—    | 100.—  |
| Magyar szőlődezmá-váltási kötvény 98.25       | 98.25  |
| Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön 115.—         | 115.—  |
| Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy 116.75   | 116.75 |
| Osztrák járadék papírban                      | 81.70  |
| Osztrák járadék ezüstben                      | 82.80  |

Huszonhatodik évfolyam!  
Ígyen regény-melléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

Előfizetési felhívás

## "BUDAPESTI BAZÁR"

legelőszérűbb, leghasznosabb és legizdagabb tartalma dívatközlönyre, melynek minden száma tizenhat oldalon jelenik meg, a közimunka minden ágazatához való illusztrációkkal, minden száma a legújabb párisi divat ábrán, művészileg rajzolt és színezett dívtáblákkal, rajtát és fűtőmunkák készítéséhez hasznos és értelmes magyarázatokkal rajzokat, fűtőmunkák hímszöveg mintáit és jelzéseit monogramokkal hoz.

A „Budapesti Bazár” 1885. év január elsején XXVI. évfolyamába lép. Lapunk fényes fennállását hölgyeink buzgó pártolásának köszönheti, kik mindenkor feltalálták a „Budapesti Bazár”-ban útmutatójukat, akár a háztartás, akár a divat körében. A „Budapesti Bazár” iparkodik mindenkor a legszebbet, a legjobbat és leghasznosabbat adni, s iparkodik fog a jövőben is arra, hogy a nővilág, divat s a háztartás minden ágát felkarolva, meghálálhassa ama szívélves pártolást, melyben a „Budapesti Bazár” a magyar hölgyek részesítik.

A „Budapesti Bazár” a világ minden nyelvén 300 ezer példányban jelenik meg. Azonban egyetlen idegen nyelvű kiadás sem haladja meg a „Budapesti Bazár”-t, mely gazdag szépirodalmi részével, díszes kiállításával és hasznos mellékleteivel, pártatlanul áll a divatlapok között.

A „Budapesti Bazár” szépirodalmi részében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mulattató és ismeretterjesztő tárcázásokat, a fővárosi élet szemléjét, az irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból és minden számunkban egy illusztrációt. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki nőképző-, gazdasági- és női-pár-egyletek munkásságát is.

Ígyen külön regény-mellékletet adunk, egy tizenhat oldalú ívet, melyből t. olvasónők idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek. Jövő évi ingyenes regény-mellékletünk egyik hírneves angol regényíró, „Helén” című rendkívüli érdekes regénye lesz.

Lapunk szépirodalmi részében pedig Davyil Lajos legújabb igen szép és érdekes regényét, melynek címe: „Az utolsó Fontbrant” kezdjük meg.

A „Budapesti Bazár” divatrészében a művelt hölgy és gondos háziasszony egyaránt megtalálja mindazt, a mi az öltözé-

kekre és salonná vonatkoztatik, azon tudnivalókkal együtt, melyek a hölgyek dolgozó szobáját és a háztartást illetik.

Lapunk divatrésze tehát minden számban 80—90 ábrán mutatja be a legújabb divatot értelmes magyarázatokkal, kivágott szabásmintákkal és mintarajzokkal, párisi divat után művészileg rajzolt színezett dívtáblákkal.

Igen fontos a vidéki t. előfizetőnkre, hogy szerkesztőségünk díjtalanul ajánlkozik mindennemű oly tárgyak megküldésére, a melyek a divat, közimunkák és háztartás körébe tartoznak s ismertetni a fővárosi e szakban foglalkozó legjelesebb és legutányosabb üzleteket is.

Rendkívüli kedvezmény az, hogy minden előfizetőnek jogában álland saját nevére monogramokat megrendelni, melyeket mi a minta-ívre elkészítettünk, vagy külön levélben bérmentve küldünk meg, másoló-papírral együtt. Ezen kedvezménybe csak a „Budapesti Bazár” részesíti t. előfizetőit!

A „Rózsaszín borítékot” továbbra is „Társalgó-csarnokul” engedjük át kedves olvasóinknak, az eddig folytatott kérdésekre és válaszokra.

**Előfizetési feltételek.** A „Budapesti Bazár”-ra az ingyenes regény-melléklettel együtt: Egész évre (januártól-december végeig) 10 frt. Fél évre (januártól-június végeig) 5 frt. Negyed évre (januártól-március végeig) 2 frt 50 kr.

Kedvezmény árban rendelhetik meg t. előfizetőink: A „Budapesti Bazár naptár”-át, fűzve 60 kr, diszkótésben 1 frt 20 kr. A „Kilenc milliós ember” című regényt 80 kr. A „Meregkeverő szerelme” című regényt 50 kr. A „Lucie férje” című regényt 50 kr. A „Az amerikai mokaós” című regényt 50 kr.

Az előfizetési pénzeket legelőszérűbb postautalvánnyal küldeni ily cím alatt: Király János szerkesztőnek, Budapest. (Koronaherceg-utca 17. szám).

„HELÉN” című ingyenes regény-mellékletünk szerzője CROKER B. M. hírneves angol regényíró, ki a „Cseccse kisasszony” című regényével az angol olvasó közönség kedvence lett.

A „Budapesti Bazár” című HÖLGYEK NAPTÁRA díszes kiállításban jelent meg és mint karácsonyi és újévi ajándék is igen alkalmas. 2—3

Wass és Biemer Székely-Udvarhelyt.

## AJÁNLJÁK

47—52 a téli időnyre részletfizetésre

## legújabb szecskavágókkal

1 1/2-től 3" hosszú szecska vágására,

bármely nagyságra állítható

## répavágók, lánczboronák

és mindenféle gazdasági gépeiket,

továbbá

## tűzfecskendők, harangok

és

tűzoltói szereivényekben

DÚS VÁLASZTEKU RAKTÁRUKAT.

Költségvetések és árlapok

kivánatra bérmentve és ingyen.

Magyar rakár vas-szegek és vasalásokból.

## ÁRJEGYZÉK Wirth János

arany-, ezüst-, ékszer- és óragyár-raktárából  
IV. ker., hatvani-utca 12. sz. a BUDAPESTEN, a nemzeti Casino kapujával szemben.

| Gyűrűk.                          | Garnitúrák.                          | Különfélék.                        |
|----------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------|
| Fin. arany női gyűrű 2.50        | Finom arany garnitúra 15. 20         | Finom arany kereszt. 2. 3          |
| " " pecsét-gyűrű 5.              | " " " 20. 25                         | Gránát kereszt. 1. 3               |
| " " divat-gyűrű 1.               | " " " 30. 44                         | Fin. ar. ker. gyémántokkal 15. 20  |
| " " férfi p.-gyűrű 8. 10.        | gyémánttal. 30. 44                   | " " püspöki kereszt. 60. 80        |
| " " karika-gyűrű 3. 4.           | Gyémántgarnitúra arany               | " " férfinyakendő-tűk 5. 6         |
| " " gyém.-gy. 8. 10. 15.         | vagy ezüstben 80. 100                | " " gyém. v. más drágák 25. 30     |
| " " brill.-gyűrű 20. 30.         | Brilliantgarnitúra arany             | Fin. arany ingcsm. (2 db) 3. 5     |
| " " püspöki gyé-                 | vagy ezüstben 150. 200               | " " manchettag. 5. 6               |
| nánt gyűrű 60. 80.               | Gránát garnitúra 6. 8                | " " férfi ingg.-garnit. 15. 20     |
| Türkis és gránát-gyűrű 1.        | Valódi svájcezi órák                 | Ezüst rövid óralánc 3. 4           |
| Zománcz. gyűrű gyönggyel 1       | két évi jótállással.                 | Finom arany medaillon              |
| " " fülrattal 60.                | Ezüst henger-óra 1 fedeli 9          | zománczezal 6. 7                   |
| Fülbevalók.                      | " " " 2 " 12                         | Finom arany medaillon              |
| Fin. arany gyermek fül-          | " " " 1 " 14                         | gyémánt-kövekkel 20. 25            |
| bevaló 1.50. 2.                  | " " " 2 " 16                         | Ezüstneműek.                       |
| Fin. arany női fülbevaló 3. 10   | Metall v. nickel rem.-óra 8. 10      | Ezüst ezüskorszelence 35. 40       |
| Gyémánt fülbevaló ezüstbe        | Ezüst remont. óra 1 fedeli 14. 16    | " " dohányszzelence 15. 20         |
| foglalva 12. 20.                 | " " " 2 " 18. 20                     | " " tálcza 30. 40                  |
| Gyém. fülbevaló aranyba          | Arany férfi óra 1 " 35               | " " kenyérfosar 20. 30             |
| foglalva 20. 30.                 | " " " 2 " 40. 50                     | " " serleg 8. 10                   |
| Brilliant fülbevaló arany        | " rem.-óra 1 " 40. 45                | Csemege-állvány ez. lábál 8. 10    |
| vagy ezüstbe foglalva 40. 50.    | " " " 2 " 50. 60                     | Ezüst gyermek evőeszköz 5. 6       |
| Corall fülbevaló 3. 4.           | " chron. rem. 2 " 200                | Ez. gyermek. evőeszk. pohár 18. 20 |
| Gránát fülbevaló 2. 3.           | " " " 1 " 18                         | Ezüst kávé kanál 6 drb 12. 14      |
| Zománczozott fülbevaló 2. 3.     | " " " 2 " 24. 30                     | " " leveses 6 " 30                 |
| Brochetűk.                       | " " rem. 1 " 28. 30                  | " " levesmerő " 15                 |
| Finom arany broche 6. 7.         | " " " 2 " 35. 40                     | " " csemege evőeszköz              |
| Gránát broche 3. 4.              | " " " 2 " 40. 50                     | tokban 6 pár 10                    |
| Corall broche 4. 5.              | " " " 2 " 50. 60                     | " " asztali evőeszköz              |
| Zománczozott broche 2. 3.        | " " " 2 " 50. 60                     | tokban 6 pár 15. 20                |
| Divat broche (heute fant.) 4. 6. | " " " 2 " 50. 60                     | Teljes ez. evőkészlet 6 sz.        |
| Karperecek.                      | Lánczok.                             | kulcs. zárható börtök. 120. 140    |
| Fin. arany karperecz 20. 25. 30. | Fin. ar. férfi r. óralánc 16. 20. 25 | Ezüst theasűrő 5. 6                |
| " " " 30. 35. 40.                | " " " 20. 25                         | " " ezukorfogó 4. 6                |
| " " " 40. 45. 50.                | " " " 25. 30                         | " " ezukorszóró 8. 10              |
| Valódi gránát karperecz 4. 5.    | " " " 30. 35                         | " " sótarló 5. 6                   |
| Zománczozott karperecz 4. 5.     | " " " 35. 40                         | " " gyufatartó 5. 6                |
| Valódi gyönggyel 5. 6.           | " " " 40. 50                         | " " kulestartó 5. 6                |
| " " " 5. 6.                      | " " " 50. 60                         | " " varrókészlet tokban 5. 6       |

Videki megfizások leltáriszerelés és gyors elintézésére kiváló gondot fordított és meg nem felelő tárgyakat készregegel kiserfelek. Levélbeli kérdésekőközésekre kimerítően válaszolok, s ha kívánatik, feltélesen, több darabból álló collectot küldök be kiválasztás céljából.

## Máthé és Rátz

Brassó, színház-utca, árubáz 5. sz.

„A veres pipához”.

Ajánljuk dusan ellátott  
fűszer, festék, anyag és fonal-áru  
üzletünket,  
műalmi lisztraktárunkat,  
naponta friss élesztőt.

Frissen érkezett  
finom thea, rum, thea-sütemény, bel-  
földi s valódi franczia czukorkák,  
HALVA.

Több fajta sózott és pácozott halak.  
ikra (Caviar),  
ANGOLNA.

Finom sajtok.

Olasz és erdélyi gesztenye stb.

Jó minőségű áruért kezeskedve,  
a lehető legolcsóbb napi árt  
számítjuk solid és pontos szolgálat  
mellett.

Fehér és színes kötő-fonal kész-  
letünket kiarulandó, azt gyári árban  
számítjuk.

Videki megrendeléseket gyorsan  
teljesítünk.

Tisztelettel

MÁTHÉ és RÁTZ.

Egy-két tanuló felvétetik